

prof. dr Gordana Vilović, izvanredna profesorica
Fakultet političkih znanosti, Sveučilište u Zagrebu, Republika Hrvatska¹

dr Dunja Majstorović, vanjska suradnica
Fakultet političkih znanosti, Sveučilište u Zagrebu, Republika Hrvatska²

Vjerodostojnost hrvatskih medija i struke u očima studenata novinarstva

Apstrakt: Rad obuhvaća anketno istraživanje provedeno na prigodnom (raspoloživom) uzorku studenata prve i treće godine novinarstva na Fakultetu političkih znanosti, Veleučilištu VERN te Sveučilištu Sjever. Cilj istraživanja bio je ustanoviti način na koji se studenti novinarstva informiraju, te njihov stav o stanju medija i novinarstva danas u Hrvatskoj.

Istraživanje je djelomično potvrdilo postavljene hipoteze. Pokazalo se da se najveći broj studenata (87%) informira putem *news* portala što je bilo očekivano. Ipak, hipoteza o njihovom učestalom komentiranju na društvenim mrežama i portalima je opovrgnuta.

Studenti nemaju dobro mišljenje o stanju novinarstva i medijima u Hrvatskoj (potvrda jedne od hipoteza) – većina ih ocjenjuje kao osrednje, a zanimljivo je i kako većoj vjerodostojnosti ne pridonose ni kolumnisti (komentatori) i priznati novinari jer većini ispitanika imena autora tekstova nisu bitna.

Ključne riječi: *vjerodostojnost, mediji, navike studenata novinarstva*

1 e-mail: gordana.vilovic@zg.t-com.hr

2 e-mail: dunja.majstorovic@gmail.com

PhD Gordana Vilović, associate professor
Faculty of Political Science, University of Zagreb, Republic of Croatia

PhD Dunja Majstorović, external associate
Faculty of Political Science, University of Zagreb, Republic of Croatia

The credibility of the Croatian Media and the Profession in the Eyes of Students of Journalism

Abstract: The paper includes a survey conducted on a convenient (available) sample of first and third year journalism students of the Faculty of Political Science, University of Applied Sciences VERN and University Sjever (North). The aim of the study was to determine which media students prefer to use for acquiring information as well as their views on the state of the media and journalism in Croatia today.

The research hypotheses were partly confirmed. The majority of students (87%), as expected, use news websites as their primary source of information. However, the hypothesis which assumed they frequently leave comments on social networks and news websites has been disproved.

Students do not have a good opinion of state of journalism or media in Croatia (confirmation of the third hypothesis). They find them to be average and it is interesting to notice that not even the reputation of certain columnists/commentators works to increase media credibility since most respondents do not find names of the article authors to be important.

Key words: *credibility, media, habits of students of journalism*

Uvod

Iako je riječ o zanimljivoj i važnoj tematici, odnos građana prema medijima u smislu njihova konzumiranja i zadovoljstva ponuđenim sadržajem predmet je tek malog broja istraživanja. Ona koja su pak provedena, bilo da je riječ o znanstvenim radovima ili istraživanjima koje provode agencije za istraživanje različitih aspekata društva, uglavnom detektiraju opće nezadovoljstvo medijima. Slično je i s novinarskom profesijom. Igor Kanižaj i Božo Skoko (2010.) navode istraživanje agencije GfK iz 2008. godine u kojem su građani bili zamoljeni da ocijene pojedine profesije u Hrvatskoj. Novinari su bili među najlošije rangiranima, a čak 71% ispitanika je istaknulo kako je riječ i o vrlo korumpiranoj profesiji te kako bi, kada bi bili u poziciji birati neku od ponuđenih profesija, tek 3% njih izabralo biti novinar (Kanižaj, Skoko, 2010).

U istraživanju koje je proveo Institut društvenih znanosti Ivo Pilar 2015. godine pokazala se tek mala razlika u povjerenju koje građani imaju prema različitim medijima – prosječne ocjene koje su građani davali pojedinim medijima bile su vrlo slične: tisk – 2.31, televizija – 2.35, radio 2.45 i internet – 2.56 (najveća moguća ocjena bila je 4) (Pilarov barometar hrvatskoga društva, 2015)

Najviše povjerenja građani pokazuju prema vijestima koje dobivaju na internetu, a razlog bi mogao biti u mnoštvu mogućnosti – različitih pogleda i mišljenja koje internet nudi.

Najlogičniji odgovor za uspostavljanje povjerenja građana u medije je rad na povećanju njihove vjerodostojnosti. Prema Tomasu Baueru (Thomas Bauer) za nju su odgovorne obje strane – kontekst medijske proizvodnje odnosi se na novinare i medije te zahtjev za njihovim profesionalizmom, a kontekst medijske konzumacije predstavlja zahtjev za medijski pismenom publikom (Bauer, u Malović, 2007).

Slično kako Bauer medijsku vjerodostojnost definira kao jedan od stupova javnog duha te jednim od temeljnih dogovora javnog povjerenja (Ibid:21) i Ante Gavranović ističe da je ona temelj svake komunikacije u kojoj se cijeni transparentnost, istinitost i autentičnost (Gavranović, 2009:127-28).

Osim u individualnim radovima pojedinih autora koji su u različitim aspektima pisali o vjerodostojnosti medija, u Hrvatskoj je provedena sustavna analiza vjerodostojnosti tiskanih medija objavljena u publikaciji „Vjerodostojnost novina“ skupine autora (urednik Stjepan Malović) 2007. godine. Istraživanje je uz Hrvatsku obuhvatilo Crnu Goru te Bosnu i Hercegovinu, a analizirano je ukupno 12 novina uz sveopći zaključak o nedostatku ozbiljnih dnevnih novina u kojima bi čitatelji mogli dobiti detaljniju informaciju o zbivanjima u vlastitoj zemlji i svijetu (Malović, 2007:14).

No slika medija u Hrvatskoj i regiji nije toliko različita od ostatka svijeta. Istraživanje koje je proveo Pew Research Center u Sjedinjenim Američkim Državama u razdoblju od 1998. do 2008. (svake dvije godine) i kasnije ponovo 2010. godine pokazalo je trend smanjivanja povjerenja koje građani imaju u televiziju i novine, a pad povjerenja bilježili su i respektabilni mediji poput CNN-a, te *New York Timesa*, *Timea*, *Newsweeka* i dr.³

3 Pew Research Center : Media Credibility (2015)

Odabrani hrvatski studiji novinarstva u istraživanju

Za provođenje istraživanja među studentima novinarstva u Hrvatskoj izabrani su oni studiji koji imaju novinarske programe - dva sveučilišna studija i jedan veleučilišni, i to: 1) studij novinarstva na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, koji je ujedno i najstariji studij novinarstva; 2) studij novinarstva na Sveučilištu Sjever, najmlađem takvom studiju u Hrvatskoj, i 3) studij novinarstva na Veleučilištu VERN. Premda u Zagrebu postoje i Hrvatski studij i odjel komunikologije, te se na ostalim hrvatskim sveučilištima - u Dubrovniku, Zadru, i nedavno u Rijeci - razvijaju različiti oblici studija novinarstva, kulture, komunikologije i turizma, odabrana su spomenuta tri za anketiranje, isključivo stoga što u svom programu imaju kao temelj novinarstvo i usmjerena su na obrazovanje prvenstveno novinara. Studij novinarstva na Fakultetu političkih znanosti, brojčano je najjači u Hrvatskoj i po broju upisanih studenata i prema logističkoj podršci studentskih medija koji djeluju na Fakultetu (radio, televizija, novine) Tako da se od samog upisa na studij (oko 120 redovito upisanih na prvu godinu) studenti mogu uključiti u rad bilo kojeg od ovih medija. Studij novinarstva Sveučilišta Sjever sa sjedištem u Koprivnici počeo je djelovati u školskoj godini 2012/2013, a brojka redovito upisanih na prvu godinu kreće se oko 40 studenata. Na Veleučilištu VERN-a broj upisanih studenata na prvu godinu studija novinarstva je oko 30 studenata. Ove brojke se navode kao okvir za bolje razumijevanje dobivenih rezultata istraživanja koje je provedeno na 1. i 3. godini preddiplomskog studija novinarstva.

Cilj i metodologija istraživanja

Cilj je istraživanja bio utvrditi kako studenti novinarstva percipiraju vjerodostojnost medija i potencijalno buduće struke. Istraživanje je provedeno u travnju 2015. godine na studijima novinarstva u Hrvatskoj.⁴

Istraživanje je obuhvatilo anketu s kombinacijom zatvorenih i otvorenih pitanja te pitanja o spolu, studiju i godini studija ispitanika na prigodnom (raspoloživom) uzorku od 164 studenta prve i treće godine: Fakulteta političkih znanosti ukupno 108 studenata (prva godina - 40, treća godina - 68); Veleučilišta VERN ukupno 26 studenata (prva godina - 17, treća godina - 9) te 30 studenata Sveučilišta Sjever (prva godina - 24, treća godina - 6).

U okviru istraživanja postavljene su tri hipoteze:

Najčešći način na koji se studenti informiraju je putem internetskih *news* portala;

Studenti učestalo komentiraju na Facebooku i društvenim mrežama te *online* medijima općenito;

Studenti smatraju da je stanje hrvatskih medija i novinarstva u Hrvatskoj loše.

Ispitanicima su postavljena pitanja o načinu na koji se informiraju (medijima koje konzumiraju), navikama čitanja pojedinih portala te o novinarima/kolumnisti-

⁴ Istraživanje je obuhvatilo isključivo studije novinarstva koji se u Hrvatskoj provode na Fakultetu političkih znanosti, Veleučilištu VERN te Sveučilištu Sjever. Studiji komunikologije i odnosa s javnošću nisu bili uključeni u istraživanje.

ma koje rado čitaju. Na taj način željeli smo doći do podataka o portalima i novinari-
ma koje najviše cijene i koje smatraju vjerodostojnijima.

Kako je pretpostavka da se studenti kao mladi ljudi odrasli uz tehnologiju
uglavnom informiraju putem *online* medija koji pružaju mogućnost *feedbacka*, pita-
li smo ih komentiraju li na *news* portalima i društvenim mrežama te, ako komenti-
raju, što ih na to potiče.

Pitanjem o trenutnom stanju novinarstva i medija u Hrvatskoj željelo se dobiti po-
datak o tome kako budući novinari percipiraju potencijalnu profesiju i radna mjesta.

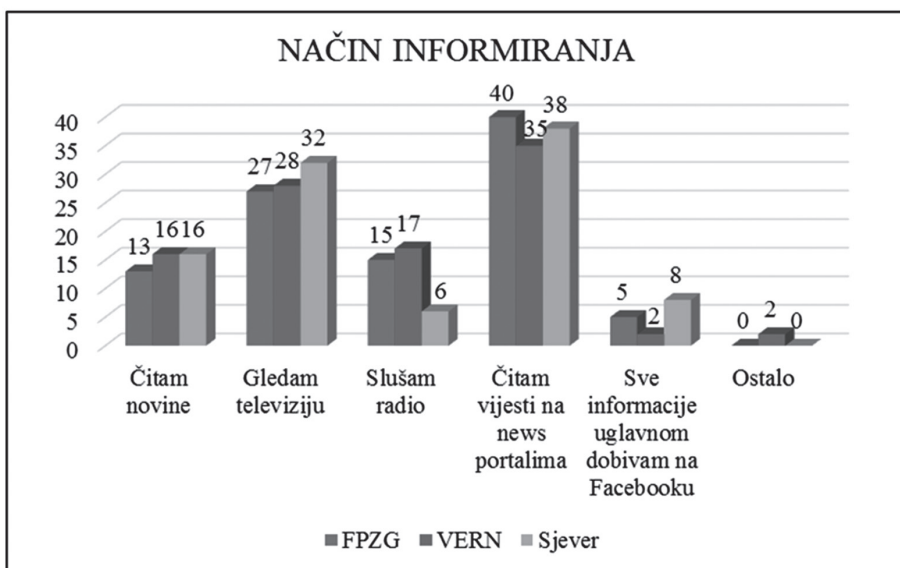
Budući da se često ističe kako su novinari ugroženi pojavom građanskog novi-
narstva, studentima se postavilo pitanje koje se odnosilo na njihovo viđenje buduće-
nosti struke u digitalnom dobu, a tražio se njihov komentar često isticanog stava da
„novinar u digitalnom dobu može biti svatko“.

Rezultati istraživanja i rasprava

Za pitanje o načinu informiranja studentima je ponuđeno nekoliko mogućih od-
govora: novine, televizija, radio, *news* portali i Facebook (društvene mreže), a mogli
su zaokružiti više odgovora. Kako je i pretpostavljeno u prvoj hipotezi istraživanja,
studenti se najviše informiraju putem internetskih *news* portala: taj odgovor zaok-
ružio je najveći broj studenata svih analiziranih studija – njih čak 87%, a velik broj
(63%) informira se i putem televizije (drugi najčešći odgovor kod svih studenata).
Tek 31% studenata je izjavilo kako čita novine te kako se informiraju i putem radija.

Iz Grafikona 1. gdje su odgovori studenata iskazani u postocima uočljive su
vrlo male razlike između odgovora anketiranih studenata na tri institucije.

Grafikon 1. Način informiranja studenata (odgovori iskazani u postocima)

Manji, ali ne i zanemariv dio studenata (12%) izjavio je kako sve potrebne informacije prima putem društvene mreže Facebook.

Takvi podaci nisu neobični budući da je i istraživanje koje je proveo Pew Research Center pokazalo porast upotrebe društvenih mreža Twitter i Facebook kao platforme za informiranje među korisnicima. U publikaciji izdanoj u srpnju 2015. godine prikazani su rezultati istraživanja koje je Pew Research Center proveo u suradnji s John S. and James L. Knight Foundation po kojima 63% korisnika Facebooka (isti podatak je i za korisnike Twittera) koristi tu društvenu mrežu kao izvor informacija o događajima i stvarima koje su izvan domene njihovih obitelji i prijatelja. A broj takvih korisnika znatno se povećao u odnosu na 2013. godinu kada je iznosio 47% za Facebook i 52% za Twitter.⁵

Budući da se ispitanicima ponudila konstatacija „sve informacije uglavnom dobivam na Facebooku“, moguće je da bi postotak odgovora studenata o konzumiranju Facebooka za informiranje bio veći da je konstatacija bila ublažena – npr. „vijesti često pronalazim na Facebooku“. Ipak, takve zaključke naknadno nije valjano izvoditi.

Također, potrebno je uzeti u obzir da su ispitanici u ovom istraživanju specifična skupina te da, kao studenti novinarstva, ipak medije konzumiraju na drugačiji način od nekih drugih ispitanika, a to može potencijalno uključivati i korištenje znatno šireg spektra sredstava informiranja.

Drugo pitanje odnosilo se na *news* portale koje studenti najviše čitaju, a postoje razlike između analiziranih institucija: najveći broj studenata Fakulteta političkih znanosti informira se putem portala index.hr i jutarnji.hr; jednak broj studenata VERN-a naveo je portale index.hr, vecernji.hr i 24sata.hr te oni čine najčitanije portale u toj analiziranoj skupini; najveći broj studenata Sveučilišta Sjever naveo je da čita portale vecernji.hr i 24sata.hr.

Tablica 1. prikazuje sve portale koje je navelo više od pet ukupno anketiranih studenata. Zanimljivo je da se među *news* portalima koje su studenti naveli nalazi i jedan strani – online izdanje britanskog lista *The Guardian* kojeg čita 10% studenata Fakulteta političkih znanosti i 8% studenata Sveučilišta Sjever.

Tablica 1. Odgovori na pitanje koje portale čitaju

Portali	FPZG	VERN	Sjever	Ukupno
index.hr	48	12	7	67
jutarnji.hr	43	9	7	59
vecernji.hr	25	12	10	47
24sata.hr	20	12	11	43
tportal.hr	19	6	4	29
dnevnik.hr	20	4	2	26

⁵ Pew Research Center : The Evolving Role of News on Twitter and Facebook (2015).

net.hr	9	2	2	13
The Guardian	10	0	2	12
Sportske novosti	5	1	1	7
dnevno.hr	3	1	3	7
nema odgovora	17	4	11	32

Kako bi ispitali hipotezu da studenti često komentiraju na Facebooku i društvenim mrežama te *online* medijima općenito, postavljeno im je pitanje o učestalosti njihova komentiranja, ali i o motivaciji koja ih navodi da ostavljaju svoj komentar.

Dobiveni rezultati opovrgnuli su postavljenu hipotezu budući da je većina studenata odgovorila kako ne komentiraju – taj je odgovor dalo čak 65% studenata, dok je 16% izjavilo da komentira, no ne često.

Tablica 2. Odgovor na pitanje o komentiranju na Facebooku ili online medijima općenito

Komentari	FPZG		VERN		SJEVER		Ukupno
	PRVA	TREĆA	PRVA	TREĆA	PRVA	TREĆA	
Da	1	3	1	1	1	1	8
Ne	30	45	8	6	15	3	107
Ne baš/ Ne često	6	15	2	1	2	1	27
Nema odgovora	3	5	6	1	6	1	22

Pitanje o komentiranju sadržavalo je i pitanja otvorenog tipa kojim se studentima željela pružiti mogućnost da artikuliraju razloge zbog kojih komentiraju ili ne komentiraju na društvenim mrežama i *news* portalima.

Izdvojili smo nekoliko reprezentativnih komentara koji su grupirani u dvije (naknadno definirane) kategorije: komentiranje nema smisla i većina komentara je vrijeđanje i/ili govor mržnje, budući da je velik broj studenata upravo to navodio kao glavne razloge za suzdržavanje od komentiranja:

Ne komentiram jer obično rasprava ispod vijesti u većini slučajeva ne dotiče temu.

Ne komentiram jer to najčešće izazove neočekivanu prepisku jer većina drugih komentatora neće shvatiti moju poruku onako kako sam je htjela poručiti.

Ne komentiram. Smatram da gomila koja komentira ionako ne vidi od te mase komentara ništa osim svog komentara i mišljenja. Također, rasprave nisu argumentirane već se ljudi samo vrijeđaju i svađaju.

Ne komentiram uopće u online medijima jer smatram da oni koji to čine rijetko imaju u cilju demokratska prava na izražavanje mišljenja već isključivo govor mržnje.

Ne sudjelujem u raspravama jer se sve svodi na to gdje si bio 1991., tko su lijevi, a tko su desni, ustaše i partizani.

Ipak, određeni manji broj studenata komentira (16% je izjavilo komentiraju, ali ne često, a 5% da komentiraju redovito) pa izdvajamo nekoliko njihovih komentara o tome zašto to čine:

Komentiram kada smatram da imam nešto za reći, pametno. Komentiram kada vidim da netko iznosi neistine i želim ukazati na istinu.

Komentiram često zato što imam potrebu izraziti svoje mišljenje (argumentirano), osobito, ako se ne slažemo s nečijom izjavom.

Samo ako imam nešto bitno i konstruktivno kazati, a nikad samo pisati „Bravo“.

Rijetko komentiram, a to je onda ako sam iznervirana nečijim objavom ili komentarom.

Najčešće imam potrebu izraziti svoje mišljenje vezano za temu koja nužno traži feedback.

Ponekad komentiram jer me ljuti neinformiranost i neobrazovanost ljudi odnosno čitatelja.

Za pitanje o stanju medija u Hrvatskoj, studentima je ponuđena skala pomoću koje su trebali ocijeniti hrvatske medije i novinarstvo. Čak 75% ukupno anketiranih studenata medije i novinarstvo ocijenio je kao osrednje, dok ih je 19% ocijenilo kao izrazito loše. Samo je jedan student medijima dao dobru ocjenu.

Takvi rezultati potvrđuju treću hipotezu istraživanja – studenti smatraju da je stanje hrvatskih medija i novinarstva u Hrvatskoj loše. Negativni stav koji studenti imaju prema medijima i novinarstvu u Hrvatskoj očituje se i njihovim odgovorima na pitanje otvorenog tipa u kojem su bili zamoljeni da navedu imena nekolicine novinara čije tekstove rado čitaju u *online* medijima.

Naime, najveći broj studenata na to pitanje uopće nije dao nikakav odgovor (osim studenata treće godine Fakulteta političkih znanosti i treće godine Veleučilišta VERN) ili su odgovorili da im nije bitno (odnosno da ne pamte) tko je autor teksta.

Tablica 3. Odgovori studenata na pitanje da navedu imena novinara čije tekstove čitaju u *online* medijima

Odgovori (%)	FPZG		VERN		SJEVER	
	1. godina	3. godina	1. godina	3. godina	1. godina	3. godina
Nije mi bitno/ne pamtim tko je autor teksta	17,5	20,5	12	44	17	17
Nema odgovora	52,5	23,5	65	33	58	50
Ne čitam kolumne	2,5	1,5	0	0	0	0
Naveli su neke kolumniste	27,5	54,5	23	23	25	33

U odgovorima studenata Fakulteta političkih znanosti vidljive su razlike između prve i treće godine – najveći broj studenata prve godine nije naveo nijednog kolumnista (52,5%) dok je najveći broj studenata treće godine naveo bar jednog kolumnista (54,5%). Takve razlike nisu vidljive u uzorku studenata Veleučilišta VERN

i Sveučilišta Sjever.

Najčešće navedeni kolumnist bio je Tomislav Klauški kojeg je navelo 23 studenata (najveći broj studenti treće godine FPZ)⁶, a jedina dva kolumnista koji su navedeni više od 15 puta bili su Ante Tomić (16 puta) i Boris Dežulović (15 puta). Ostali kolumnisti koje je navelo bar dvoje studenata su: Nino Raspudić (5 puta), Tomislav Židak (5 puta), Andrea Andrassy (5 puta), Viktor Ivančić (3 puta), Boris Beck (3 puta), Jurica Pavičić (2 puta), Miljenko Jergović (2 puta), Vedrana Rudan (2 puta) i Hrvoje Šalković (2 puta).

Kako bi došli do načina razmišljanja studenata o budućnosti struke za koju se školuju i koja se svugdje u svijetu suočava s velikim izazovima, studenti su zamoljeni da iskažu svoja razmišljanja kroz tezu/stav da „novinar u digitalnom dobu može biti svatko“.

Pitanje je bilo otvorenoga tipa, a mnogi su studenti izrazili otvoreno neslaganje s navedenim stavom. Velik broj studenata takav stav smeta i uvjereni su da je upravo to izvor problema i ugroženosti struke. Za većinu uloga novinara je nezamjenjiva u kontekstu „pravog bavljenja novinarstvom“ kao suprotnosti „copy-paste“ novinarstvu.

Razmišljanja studenata grupirana su u nekoliko naknadno definiranih kategorija s izdvojenim zanimljivim i reprezentativnim odgovorima:

1) Važnost obrazovanja – mnogi studenti svjetliju budućnost vide u obrazovanju za novinare koje drže ključnim.

Budućnost struke za nas je upitna. Vodeći se navedenom tvrdnjom kako bilo tko može biti novinar, naglasak se stavlja na snalažljivost i mogućnost prilagodbe, a manje na akademsko obrazovanje. Smatram kako je za novinarstvo potrebno puno više od mogućnosti pisanja o događaju. Neobrazovani novinari jednako su opasnost kao neobrazovani ljudi u bilo kojoj struci.

Struka je svakako ugrožena upravo zbog toga što se danas ustalilo mišljenje da svatko može biti novinar, bez obzira je li prošao obuku i završio fakultet, a takav stav smatram pogrešnim. Nužno je obrazovanje i profesionalizacija da biste postali novinari.

Istina je da novinar može biti svatko, no za svako je zanimanje potrebno obrazovanje i mislim da su najbolji novinari oni koji su obrazovani. Za sva zanimanja diploma bi trebala biti nužna, pa tako i za novinare.

2) Prednost diplomiranim novinarima / Treba postojati zakonski uređena profesija – mnogi smatraju da bi prednost pri zapošljavanju trebali imati novinari s diplomom, a neki su studenti iskazali stav kako bi se bavljenje novinarstvom trebalo bolje zakonski urediti po uzoru na neke druge profesije, primjerice liječnike ili pravnike. Smatraju da bi se negativno javno mnijenje koje vlada o novinarima moglo promijeniti ukoliko bi se novinarstvom mogli baviti samo oni koji su se za to školovali.

Danas je teško biti novinar, baš zbog tog stava, koji je sve više prisutan u društvu. Ali, ipak smatram da ne može svatko biti novinar. Potrebno je obrazovanje i određeno znanje i vještine koje kao novinari moramo posjedovati. Nije fer da netko tko nikada nije studirao novinarstvo bude novinar i radi u struci.

6 Treba napomenuti kako Tomislav Klauški predaje studentima na Fakultetu političkih znanosti.

Smatram da ako ta tvrdnja stoji, stoji i tvrdnja da bilo koje zanimanje uključujući doktore i farmaceute može biti svatko uz prisutnost interneta. Teza je uvriježena u društvu jer su novine, mediji najbližiji zajednici i stoga im se čini da poznaju taj posao i način sve što je daleko od istinitog. Svatko može dati neku informaciju i smatrati se novinarom no samo neki mogu dati pravu informaciju i biti dobri novinari.

To je zaista nepravedno jer nitko neće zaposliti nekoga da kuha ako nije kuhar, pa zašto to onda rade s novinarima. Ako su se oni školovani novinari mogli potruditi toliko da idu 5 godina na Fakultet onda bi i oni koji žele biti novinari i misle da su to sposobni trebali ići na školovanja.

3) Nedostatak kvalitete kao jedan od glavnih problema suvremenog novinarstva – mnogi studenti smatraju da je jedan od razloga stava da „novinar može biti svatko“ nedostatak kvalitete i ozbiljnog novinarstva kao suprotnosti „sveprisutnom žutilu“. Kada bi situacija bila drugačija i kada bi prevladavalo ozbiljno novinarstvo, smatraju oni, kvalitetni i obrazovani novinari bi bili više cijenjeni.

Mislim da će se novinarstvo sve više degradirati, u člancima će biti sve manje teksta te će slike i video biti glavno sredstvo izvještavanja. Vijesti će postati trivijalnije. Iz tih razloga će novinar biti svatko, ali neće biti kvalitetni kao ljudi koji su završili studij.

Nije problem u tome što u digitalnom dobu novinar može biti svatko nego činjenica da ljudi danas najviše čitaju žutilo, a za napisati takve članke nije potrebna neka struka. Kvalitetnih članaka i novinara će još uvijek biti samo je upitno hoće li imati publiku.

S obzirom na ovakav stav, novinarstvo nikada neće biti cijenjeno u RH jer je neprofesionalno, pre senzacionalno i loše. Novinar možda može biti svatko, ali dobar novinar malo tko. A to je danas nužno.

Nije problem dostupnosti već kvalitete novinara – nedostatak kvalitetnog istraživačkog novinarstva i nepristranih medija, kvalitetnog opinion makera, previše računala i copypaste novinarstva.

Zaključak

Anketno istraživanje provedeno na prigodnom (raspoloživom) uzorku studenata novinarstva Fakulteta političkih znanosti, Sveučilišta Sjever i veleučilišta VERN je djelomično potvrdilo postavljene hipoteze. Pretpostavka da se studenti, kao nova generacija koja je odrasla uz tehnologiju, uglavnom informiraju putem *news* portala je očekivano potvrđena – taj odgovor dalo je 87% studenata.

Ipak, zanimljivo je kako je hipoteza o učestalom komentiranju na društvenim mrežama i portalima opovrgnuta. Razlog za to moguće je tražiti u rezigniranosti studenata koji ocjenjuju kako komentiranje nema smisla jer se većina prisutnih komentara svodi na govor mržnje.

Treća hipoteza istraživanja u potpunosti je potvrđena – studenti nemaju dobro mišljenje o medijima u Hrvatskoj. Za većinu (čak 75%) oni su osrednji, dok su za

19% izrazito loši. Iako se velikim dijelom informiraju putem internetskih portala, većina studenata imena autora tekstova ne pamti (bilježi se veliki izostanak odgovora na pitanje o imenima novinara koje rado čitaju uz iznimku studenata treće godine Fakulteta političkih znanosti) što navodi na zaključak kako ni pojedini kolumnisti u njihovim očima ne vode do veće vjerodostojnosti i povjerenja u pojedini medij.

Kroz pitanje otvorenog tipa, anketa je omogućila studentima da iskažu svoja razmišljanja o stavu da „novinar u digitalnom dobu može biti svatko“. Većina se s tim ne slaže, naglašavajući kako se protiv takvog stava treba boriti obrazovanjem za buduće novinare, boljom zakonskom regulacijom profesije te kvalitetnim i ozbiljnim novinarstvom.

Literatura

- Bauer, T. Vjerodostojnost medija – društveni kapital medijskog društva. U: Vjerodostojnost novina (ur. S. Malović). Zagreb : ICEJ i Sveučilišna knjižara, 2007.
- Gavranović, A. Vjerodostojnost – temelj medijskog djelovanja. // Medianali 3, 6(2009.), str. 121-133.
- Kanižaj, I.; Skoko, B. Mitovi i istine o novinarskoj profesiji – imidž novinara u hrvatskoj javnosti. // Medijske studije 1, 1-2(2010.), str. 20-39.
- Malović, S. Vjerujemo li novinama? U: Vjerodostojnost novina (ur. S. Malović). Zagreb : ICEJ i Sveučilišna knjižara, 2007.
- Pew Research Center : Media Credibility. Dostupno na: <http://www.people-press.org/2008/08/17/media-credibility/> (7.8.2015.)
- Pew Research Center : Section 5: News Media Credibility. Dostupno na: <http://www.people-press.org/2010/09/12/section-5-news-media-credibility/> (7.8.2015.)
- Pew Research Center : The Evolving Role of News on Twitter and Facebook. Dostupno na: <http://www.journalism.org/files/2015/07/Twitter-and-News-Survey-Report-FINAL2.pdf> (7.8.2015.)
- Pilarov barometar hrvatskoga društva (2015), Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar. Dostupno na <http://barometar.pilar.hr> (3.8.2015.)

